

N:o 4.

Ank. till Riksd. kansli den 2 februari 1906, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner angående skrifvelse till Konungen med begäran om framläggande af förslag till de lagändringar, som påkallas af upplösningen af unionen mellan Sverige och Norge, m. m.

Lagutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft till utskottet hänvisade tvenne likalydande, inom Första Kammaren under n:o 14 af herrar friherre *J. T. Gripenstedt*, *C. O. C. J. Nordenfalk*, *S. A. A. Lindman*, friherre *C. H. Falkenberg*, *O. Björklund*, *Fredrik E. Pettersson*, grefve *C. O. Taube* och *T. A. Säve* samt inom Andra Kammaren under n:o 32 af herrar *G. S. Neiglick*, *C. J. Ödman*, *C. T. Lind* i Tanum, *O. N. Olsson* i Heden, *J. Larsson* i Presstorp, *H. Andersson* i Grimbo, *D. M. Lyckholm* och *C. H. Wallentin* väckta motioner af följande lydelse:

»Att föreningen mellan Sverige och Norge under sitt bestånd skulle, utöfver de statsrättsliga bestämmelserna, medföra åtskilliga stadganden jämväl inom den öfriga lagstiftningen i syfte att stärka banden mellan de båda folken och underlätta det ena rikets undersåtars verksamhet inom det andras område, är uppenbart. Unionens historia bär ock vittne därom, att man från svensk sida städse varit villig att medgifva Norge och dess undersåtar särskilda förmåner, när man från norsk sida mötts af uppriktig och lojal sträfvan att tillerkänna oss i någon mån motsvarande fördelar.

Bih. till Riksd. Prot. 1906. 7 Saml. 4 Häft. (N:o 4.)

Då nu emellertid unionen mellan de båda rikena blifvit upplöst, ligger det i sakens natur, att de lagbestämmelser, som på grund af för- eningen kommit till stånd, böra upphävas, såvida ej andra skäl tala för deras bibehållande, och att Norge äfven i nämnda afseenden bör erhålla den af detsamma med sådan ifver efterträdade ställningen af en i för- hållande till Sverige helt och hållet främmande makt.

Initiativet till de lagändringar, som på grund häraf betingas, hade man haft anledning vänta, att Kungl. Maj:ts regering skulle ofördröjligen taga, men då, att döma af trontalet vid riksdagens öppnande, intet hän- tyder på att regeringen hyser den meningen, att de naturliga konsekven- serna af unionsupplösningen böra snarast möjligt realiseras, anse vi det vara vår plikt att påkalla Riksdagens initiativ till frågans lösning. Svenska folkets intressen kräfva, att den skedda unionsupplösningen icke lämnas utan verkställighet på de områden, där Norges enskilda intressen möj- ligen anses tillgodosedda genom ett bibehållande af de gamla bestäm- melserna.

Dessas bibehållande skulle under nuvarande förhållanden äfven kunna framkalla fordringar från andra makter på motsvarande förmåner.

Främst bland de lagbud, som böra uttryckligen upphävas, synes oss stadgandet i kungl. förordningen af den 4 juni 1868 om utsträckt frihet för Kungl. Maj:ts norska undersåtar att här i riket drifva näring m. m., att norsk man och norsk kvinna äro berättigade att utan sär- skildt tillstånd äga och besitta fast egendom i Sverige.

Det måste nämligen anses förenadt med verklig fara för vårt land, om på grund af nämnda, af unionen helt och hållet betingade föreskrift norska undersåtar komma i besittning af stora jordposses- sioner särskildt i gränsprovinserna. Men äfven de förmåner, som 1868 års förordning i öfrigt tillerkänner norska undersåtar, sakna numera hvarje berättigande.

Detsamma gäller emellertid jämväl åtskilliga andra fall. För att icke fästa oss vid kungl. förordningen angående vissa bestämmelser rörande sjöfarten och gränstrafiken mellan Sverige och Norge, hvilken förordnings gällande kraft som bekant utgår med den 15 nästinstun- dande maj, torde skäl saknas för den undantagsställning, som medgifves norska myndigheter i gällande strafflag och därmed sammanhörande författningar o. s. v.

Då det lär vara obehöfft att här uppräknas alla de lagrum, hvilkas upphäfvande eller förändring påkallas af unionens upplösning, hemställa vi, med stöd af det anförda, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t snarast möjligt fram-

lägga förslag till de lagändringar, som upplösningen af föreningen mellan Sverige och Norge kan anses påkalla, äfvensom i öfrigt i ofvan berörda hänseenden vidtaga de åtgärder, hvartill unionens upplösning gifvit anledning.»

Innan ifrågavarande ämne till behandling inom utskottet förekom, har från hans excellens herr statsministern till utskottets ordförande ingått följande den 28 nästlidne januari dagtecknade skriftliga meddelande:

»Då i såväl Första som Andra Kammaren motioner blifvit väckta angående upphäfvande af vissa förmåner, som enligt nu gällande lagstiftning tillkomma norska undersåtar, vill jag härmed tillåta mig att meddela:

att regeringen gifvetvis haft sin uppmärksamhet fäst på frågan om förändring i berörda förhållanden;

att förslag i sådant afseende utarbetats af justitiedepartementets lagbyrå;

att förslaget, så snart det hunnit genomgå granskning i statsrådsberedningen, kommer att remitteras till högsta domstolen;

samt att proposition i ämnet, efter det domstolens yttrande inkommit, kommer att aflåtas till Riksdagen.

Det hade varit min afsigt att meddela ofvanstående redan vid remissen inom kamrarna af motionerna i fråga, men till följd af tvingande embetsgöromål kunde jag icke vid remisstillfällena närvara. Då jag emellertid ansett, att lagutskottet bort göras underkunnigt om regeringens åtgöranden i det ämne, motionerna afse, har jag trott mig böra lämna nödiga upplysningar i saken på sätt nu skett.»

Utskottet delar motionärernas uppfattning, att den af dem väckta frågan tarfvar en snar lösning, men då, såsom af hans excellens herr statsministerns ofvanintagna meddelande framgår, regeringen redan haft sin uppmärksamhet fäst på behandlingen af ifrågavarande ämne, lærer för närvarande icke någon särskild åtgärd från Riksdagens sida af förhållandena vara påkallad; och får utskottet därför, under fram-

hållande af vikten och önskvärdheten däraf att proposition i ämnet må kunna aflåtas, om möjligt, redan till innevarande Riksdag, hemställa,

att motionerna icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 2 februari 1906.

På lagutskottets vägnar:

C. A. SJÖCRONA.

Herr *Odqvist* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.
